

Plantegning over udstillingen

Samlere af alle slags

Mange mennesker samler på noget. Nogen bliver eksperter og samler igennem et helt liv, andre finder særlige skatte ved en tilfældighed.

I udstillingen kan du møde en række forskellige personer der på vidt forskellig måde har bidraget til museets samlinger.

1

Johan Eugenius' herbarieark

Johan Eugenius var født i Grønland. Han boede i Nuuk, var uddannet som lærer og levede også af fisk og fangst. Han havde et stort kendskab til grønlandsk natur og særligt plantelivet. Han indsamlede og bevarede utallige arter af grønlandske planter i begyndelsen af 1900-tallet, og de findes i dag på museer over hele verden. Johan Eugenius' familie hjalp ham med indsamlingen og han lærte sin hustru og børn at samle og presse planter. Flere af planterne på hans herbarie-ark er samlet og beskrevet af hans døtre, selv fra de var børn.

2

Ole Mehls billesamling

Ole Mehl var gymnasielærer i biologi og en entusiastisk billesamler. Han var dygtig til at bevare og montere billerne, og hans samlinger, særligt af træbukke, er usædvanligt smukke. Ved Ole Mehls død i 2015 blev hele hans imponerende samling, der var opbygget over mere end 40 år, doneret til Statens Naturhistoriske Museum.

3

Rosenberg og rødalgerne

Caroline Rosenberg havde som kvinde, født i 1810, ingen mulighed for at få en akademisk uddannelse. Alligevel blev hun en af tidens eksperter og største samlere af alger og mosser. Hun boede hele sit liv som plejedatter i familien på gården Hofmangsgave på Fyn og herfra studerede hun særligt de danske alger – bl.a. tang og rødalger. Rosenberg rejste også og samlede materiale bl.a. i Norge og hun korresponderede med eksperter fra udlandet og udvekslede indsamlede eksemplarer. Caroline Rosenberg var højt respekteret og fik bl.a. en mos-art opkaldt efter sig og blev i 1866 æresmedlem af Botanisk Forening.

4

Børn og bjørnedyr

Når forskere har brug for data eller indsamling fra store områder eller af helt særlige ting, kan de bede om hjælp fra offentligheden. Involvering af ikke-forskere i indsamling og registrering kaldes Citizen Science. I 2023 deltog tusinder af skoleelever i projektet Masseeksperimentet, hvor de indsamlede prøver af mos og lav fra hele Danmark. Prøverne indeholdt dog også bittesmå bjørnedyr. Børnenes indsamlede prøver blev sendt til museet og har allerede givet helt ny viden om, hvilke arter af bjørnedyr der findes i Danmark.

5

Krig og Kiselalger

Niels Foged var botaniker og aktiv i modstandsbevægelsen under 2. Verdenskrig. Efter besættelsesmagten forgæves havde forsøgt at likvidere ham, levede han i skjul på Fyn, hvor han havde tid til at fordybe sig i sit fagområde: kiselalger. Niels Fogeds netværk fik hans forskningsmateriale – dias med identificerede arter af kiselalger – bragt videre fra hans skjulested, og selv om han var 'gået under jorden' kunne han derved starte en forskningskarriere. Efter krigen arbejdede han som gymnasielærer og blev med tiden en af verdens førende eksperter i kiselalger.

6

Ole Worm – den første museumssamling

Ole Worm var læge, naturforsker og passioneret samler i første halvdel af 1600-tallet. Worms samling tog udgangspunkt i lægevidenskaben, og i hvordan genstande fra naturen kunne helbrede sygdomme. Worms samling voksede og var ved hans død i 1654 så eftertragtet og berømt at Frederik 3. opkøbte den og indlemmede den i Det Kongelige Kunstkammer. Mange genstande fra Ole Worm har overlevet til i dag og kan ses på museer i Danmark, heriblandt Rosenberg, Nationalmuseet og her på Statens Naturhistoriske Museum.